

Judit Ramos: «No pots ser dona enmig d'una guerra contra l'ISIS i no anar armada»

Setembre organitza una xerrada amb l'osonenca Judit Ramos, brigadista internacional al Kurdistan siria

Judit Ramos al local de la cooperativa La Fera Ferotge on es va fer la xerrada | Núria Farrés

El 2017, l'osonenca Judit Ramos es va unir a la revolució kurda com a brigadista internacional i va viure durant mig any al Kurdistan siria amb la milícia de dones kurda, la YPJ. El passat divendres 15 de març, Ramos va parlar de la seva experiència com a dona i com a brigadista en una conversa amb Sara Blázquez, periodista de Setembre. La xerrada, organitzada conjuntament entre Setembre i la cooperativa d'iniciativa social La Fera Ferotge, es va fer a Vic en el marc dels actes posteriors a la vaga feminista del 8 de març.

En una sala plena de gom a gom, Judit Ramos, psicòloga de 39 anys i mare de dues filles, va compartir amb els assistents a l'acte la seva vivència al costat de les milicianes kurdes. Després de parlar amb un combatent basc que venia de Rojava, li va semblar «espectacular» que les dones kurdes haguessin dit prou i haguessin agafat les armes per lluitar contra Estat Islàmic, i va decidir anar a Síria a fer-los costat.

Judit Ramos durant la xerrada sobre la seva experiència com a brigadista internacional al Kurdistan | Foto: Núria Farrés

Kurdistan és un territori dividit entre cinc estats: Iraq, Turquia, Iran, Síria i Armènia. Rojava, format pels cantons d'Afrin, Kobane i Jazira, és la zona kurda en territori siriana on va estar Judit Ramos. La guerra s'ha dut a terme per ciutats i la revolució es va iniciar a la ciutat de Kobane, on els kurds van obtenir la primera victòria. Quan Ramos va ser-hi, s'estava duent a terme l'ofensiva de Raqqa: «Jo no vaig ser al front. Allà, si ets mare, no et deixen perquè consideren que et necessiten més els teus fills».

Des que va prendre la decisió fins que va marxar, va haver de resoldre alguns temes com el de la maternitat: «En cap moment vaig pensar que el que feia estava malament, només necessitava entendre com podia quadrar-ho tot dins meu». Al final, va arribar a la conclusió que volia mostrar qui era a les seves filles i, de rebot, a ella mateixa, i així els ho va explicar: «Jo soc mare, però també soc persona i també soc dona, i faig el que em sembla que haig de fer ara». El procés va ser difícil: tothom la va qüestionar i, al principi, ningú no la va entendre.

Judit Ramos durant la conversa amb Sara Blázquez sobre la seva vivència al Kurdistan siríà | Foto: Núria Farrés

Segons Ramos, es tracta d'una revolució per la llibertat d'un poble al qual ja haurien exterminat si no hagués lluitat. Quan travessaven la frontera entre Iraq i Síria, el comandant del comboi en què viatjaven va preguntar als brigadistes internacionals quina era la seva ideologia. Ramos no en tenia: «Jo crec en la llibertat», va respondre. Quan va arribar a Rojava, no la van deixar anar al front perquè era mare. «Hi havia una comuna internacionalista que no és armada i on fan projectes socials, però no anava amb mi. Jo volia estar amb els kurds i no amb un grup d'internacionals». Ramos no es volia allunyar de la guerra i es va decantar per la part sanitària: «Un cop vaig haver voltat una mica pel món sanitari més bèstia, més de primera entrada, d'urgència, que és molt interessant de veure i de viure, me'n vaig anar a una casa de ferits». Allà va posar en pràctica la seva professió: la psicologia. Juntament amb una altra dona kurda, van organitzar sessions de teràpia amb els pacients. Després d'un temps a la casa de ferits, els va demanar en què podia ser-los útil: «Em van dir que difongués el que estava passant allà i em van proposar d'escriure un llibre». Ramos va començar a fer entrevistes a dones que havien estat alliberades del Daeix, dones dels camps de refugiats i dones que estaven a la presó. També va ajudar a muntar una acadèmia per a dones internacionals: «Hi havia una acadèmia per a homes internacionals, però per a dones no n'hi havia perquè n'hi van molt poques». Van trobar una casa del Partit, el PKK, i la van habilitar. Quan ella va marxar, ja havien arribat les primeres brigadistes internacionals.

«A mi la guerra m'atreia i m'atrau perquè si vols alguna cosa has de lluitar. No has de parlar, has de fer». Segons Ramos, la guerra és molt dura, però a la vegada «molt real i molt autèntica». Va assegurar que, tot i que de lluny fa més por, en directe té sentit. Quan va arribar a Rojava, les milicianes kurdes la van acollir i li van donar tot el suport que no havia tingut quan va prendre la decisió de marxar. «Són dones que han patit moltíssim. No només elles sinó tot el seu poble». Moltes d'aquestes dones volen ser mares, tenir una casa, una família, «però ve el Daeix i les viola, mata els nens i s'emporta les nenes». Per tant, ho deixen tot i es fan *kadro*, és a dir, s'uneixen al

partit armat de la revolució. Canvien el seu nom, abandonen la seva identitat. «Els internacionals també. Jo allà no era la Judit». Segons Ramos, és una decisió «molt bèstia», ja que ningú no es fa *kadro* pensant que la guerra s'acabarà, «però ho han aconseguit: Rojava és kurda, no hi ha ISIS». Ramos va explicar que està naixent una societat que no té res a veure amb cap altra: «Hi ha un poble on només hi viuen dones. Allà estan deixant que surti la saviesa per fer-s'ho tot elles».

Públic a la xerrada de Judit Ramos | Foto: Núria Farrés

El dia que li van donar el Kalàixnikov es va sentir segura i el dia que el va deixar, li va venir la por. «Tu no pots ser dona enmig d'una guerra contra l'ISIS i no anar armada. Als homes els mata i els tortura, però a les dones? Quan vaig arribar hi havia una nena de 9 anys que havia estat venuda d'home a home entre nou i deu vegades». Un grup de dones de l'exèrcit ha creat una associació que ensenya les dones dels pobles a disparar. «Perquè si hi ha un atac del Daeix es puguin defensar. Els deixen armes i els ensenyen a fer-les servir».

Quan Ramos va tornar a Catalunya, tenia por dels homes. «Allà no tens temps de tenir por, però quan vaig tornar em vaig adonar que havia calat en mi». A finals d'any, quan es va fer el recompte de dones assassinades per violència de gènere a Catalunya, Ramos es va adonar que aquí també passa: «És molt diferent. No hi ha el Daeix, però n'hi va haver moltes». Part del treball que va haver de fer un cop va tornar, va ser gestionar aquest por: «No pots anar amb por perquè acabes sent vulnerable. Les kurdes m'han ensenyat moltes coses que aplico aquí, però a un altre nivell. Aquí no tens armes i no et trobes en aquelles situacions, però et trobes en d'altres i et defenses amb les eines que tens aquí». Per a Ramos, els homes kurds tenen tot un treball fet: «Han vist molt aquest afany de fer mal a la dona, però de fer-n'hi molt, de degradar-li l'ànima». A la YPJ, les Unitats de Protecció de les Dones, si ets una dona no has d'obeir ordres d'un comandant home de les YPG, les Unitats de Protecció Popular, si no vols. Fins i tot si no estàs d'acord amb les ordres d'una comandant dona, pots demanar que et canviïn. Al principi d'arribar, quan a Ramos la van destinar a un hospital a prop de Raqqa, va tenir un incident amb un kurd: «Ho vaig comentar

a una kurda jove i em va dir: Sort que m'ho has explicat perquè això s'ha de dir». Al cap d'uns dies, l'havien redestinat i baixat de rang.

Judit Ramos durant la conversa amb Sara Blázquez sobre la seva experiència a Rojava | Foto: Núria Farrés

«La guerra s'ha acabat a Rojava, ja no hi ha Daeix, tot i que el Kurdistan és molt més gran», va comentar Ramos. Va recordar com els kurds i les kurdes es preguntaven si els brigadistes internacionals encara voldrien anar-hi un cop acabada la guerra. Segons Ramos, ara està a punt de començar l'època civil a Rojava: «Existien els kurds i tot allò ancestral, de quan eren a les muntanyes abans de l'assimilació amb la cultura àrab, però no la societat kurda».

Després de parlar més d'una hora sobre el que va viure durant mig any amb la milícia de dones kurda i de respondre les preguntes del públic, Judit Ramos va concloure que no descarta tornar al Kurdistan: «És una porta que no està tancada. Treballo cada dia amb el material, les entrevistes? i estic en contacte amb elles. Vull acabar el llibre, traduir-lo al kurd i enviar-los-el. Segurament, tard o d'hora, tornaré».